

Możliwości produkcji i wykorzystania granulatu drzewnego w województwie pomorskim

Edmund Wach, Izabela Kołacz

Bałtycka Agencja Poszanowania Energii SA

1. Charakterystyka i produkcja granulatu
2. Potencjał surowca w województwie pomorskim
3. Analiza techniczno- ekonomiczna inwestycji
4. Wnioski

Granulat

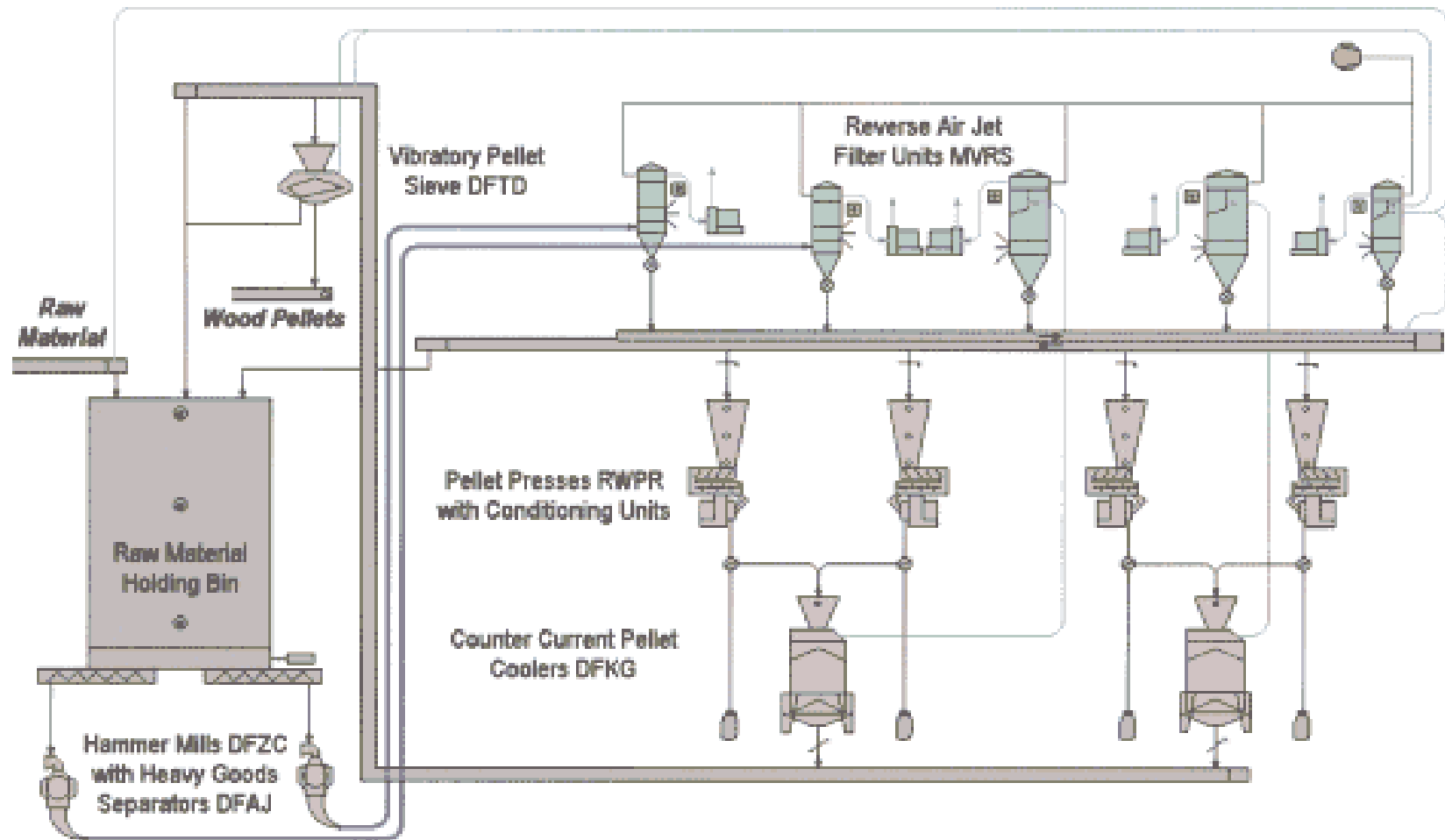
Średnie własności granulatu

Średnica	6-12 m m
Długość	4-5 m m (średnie)
Gęstość nasypowa	500-600 kg/m ³
Gęstość materiału	1 000-1 400 kg/m ³
Zawartość wilgoci	< 12 %
Zawartość popiołu	< 1,5 %
Zawartość części drobnych	< 1,5 %
Wartość opałowa	16,9 M J/kg 4,7k W h/kg
Zawartość siarki	0,08 %
Zawartość chlorków	0,03 %

Produkcja granulatu

- mielenie surowca,
- kondycjonowanie,
- zagęszczanie i formowanie surowca w granulat,
- chłodzenie,
- przesiewanie,
- przechowywanie,
- załadunek,
- dystrybucja.

Instalacja do produkcji granulatu drzewnego

Mielenie materiału

Kondycjonowanie

Prasowanie

Chłodzenie

Transport

Dystrybucja

Różne rodzaje silosów

Bilans energii zużytej dla przemysłowej produkcji granulatu z odpadów tartacznych

	Działanie	Energia zużyta na wytworzenie 1 t suchej masy [kWh/t]	Energia w % w stosunku do energii pierwotnej zawartej w suchej masie
1.	Umieszczenie materiału w magazynie	1	0,02
2.	Granulowanie	77	1,5
3.	Złożenie w magazynie przejściowym	6	0,1
4.	Pobieranie	0	0
5.	Transport samochodem ciężarowym (150 km)	40	0,8
6.	Wsypanie do silosa klienta	1,5	0,03
	Razem	125,5	2,45

Źródło: "Biomasse Holz ein nachwachsender Energierohstoff", Informationszentrum Energie, Baden Württemberg, wrzesień, 2001

Zastosowanie granulatu

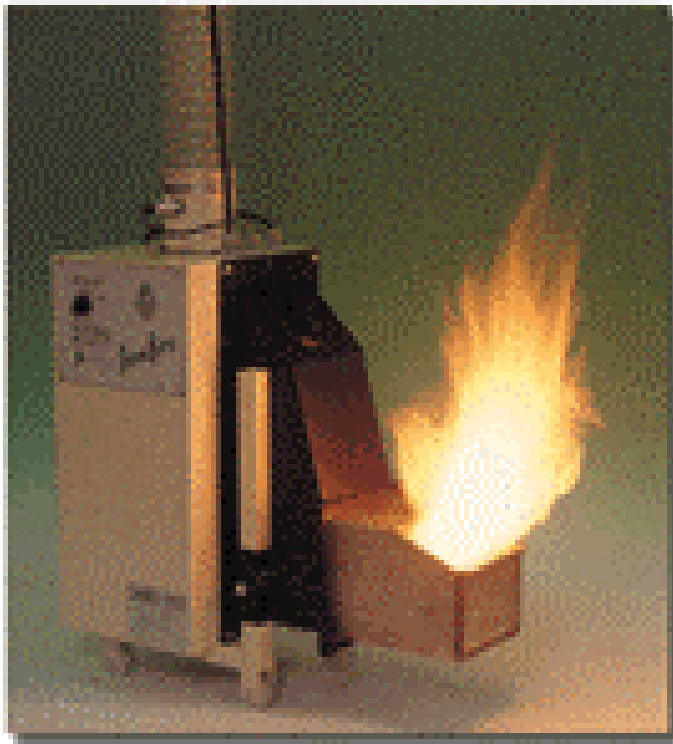
- kominki i małe piecyki instalowane w mieszkaniach,
- palniki do kotłów olejowych lub węglowych; 6 kW do 1 MW,
- kotły dostosowane do spalania granulatu.

Kominki i małe piecyki

Palniki do kotłów olejowych i/lub węglowych

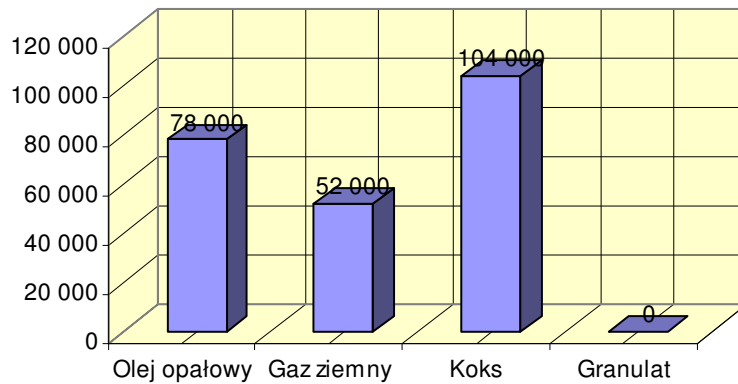
Kotły opalane granulatem

Emisje zanieczyszczeń ze spalania granulatu w porównaniu z innymi paliwami

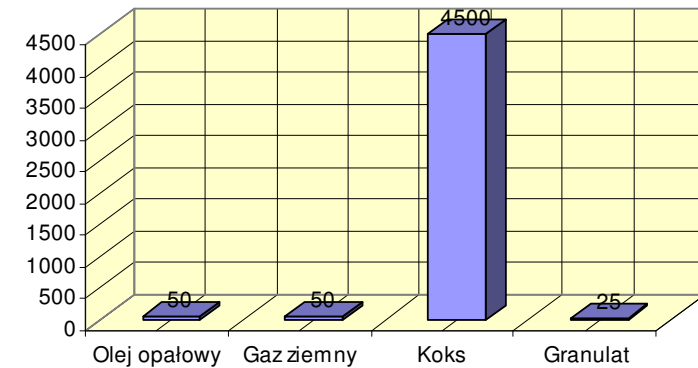
Emisje dwutlenku węgla

[mg/MJ]

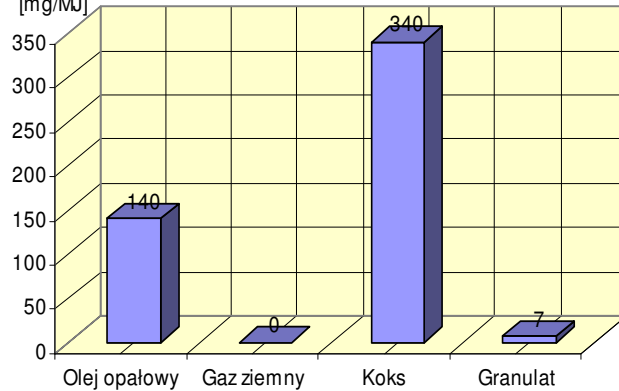
Emisje tlenku węgla

[mg/MJ]

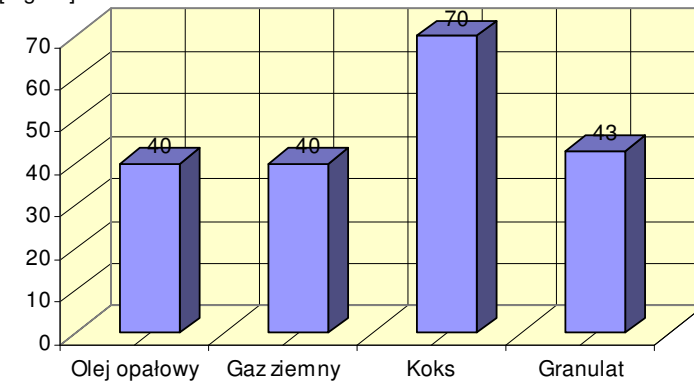
Emisje dwutlenku siarki

[mg/MJ]

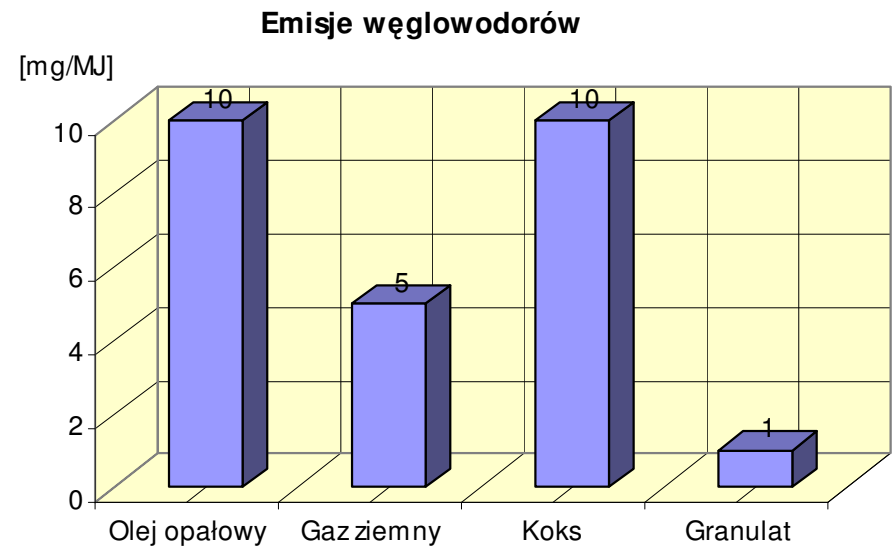
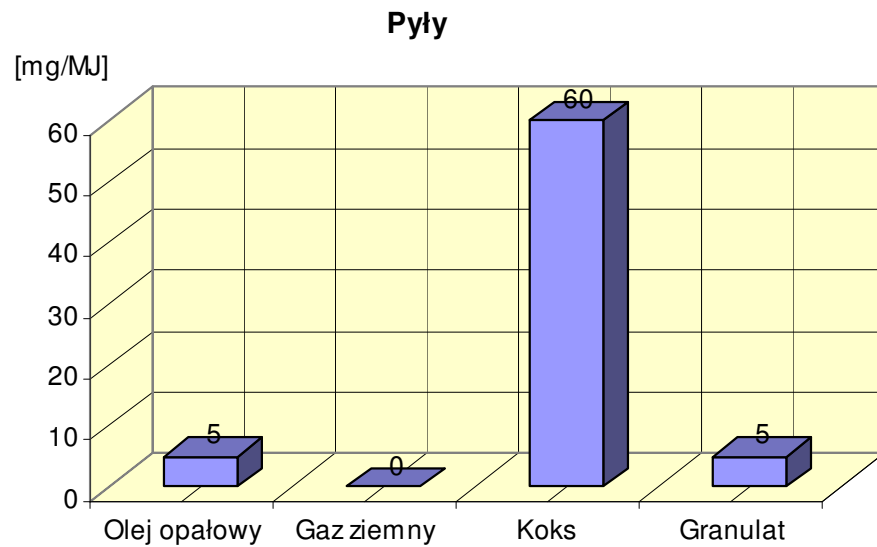

Emisje tlenków azotu

[mg/MJ]

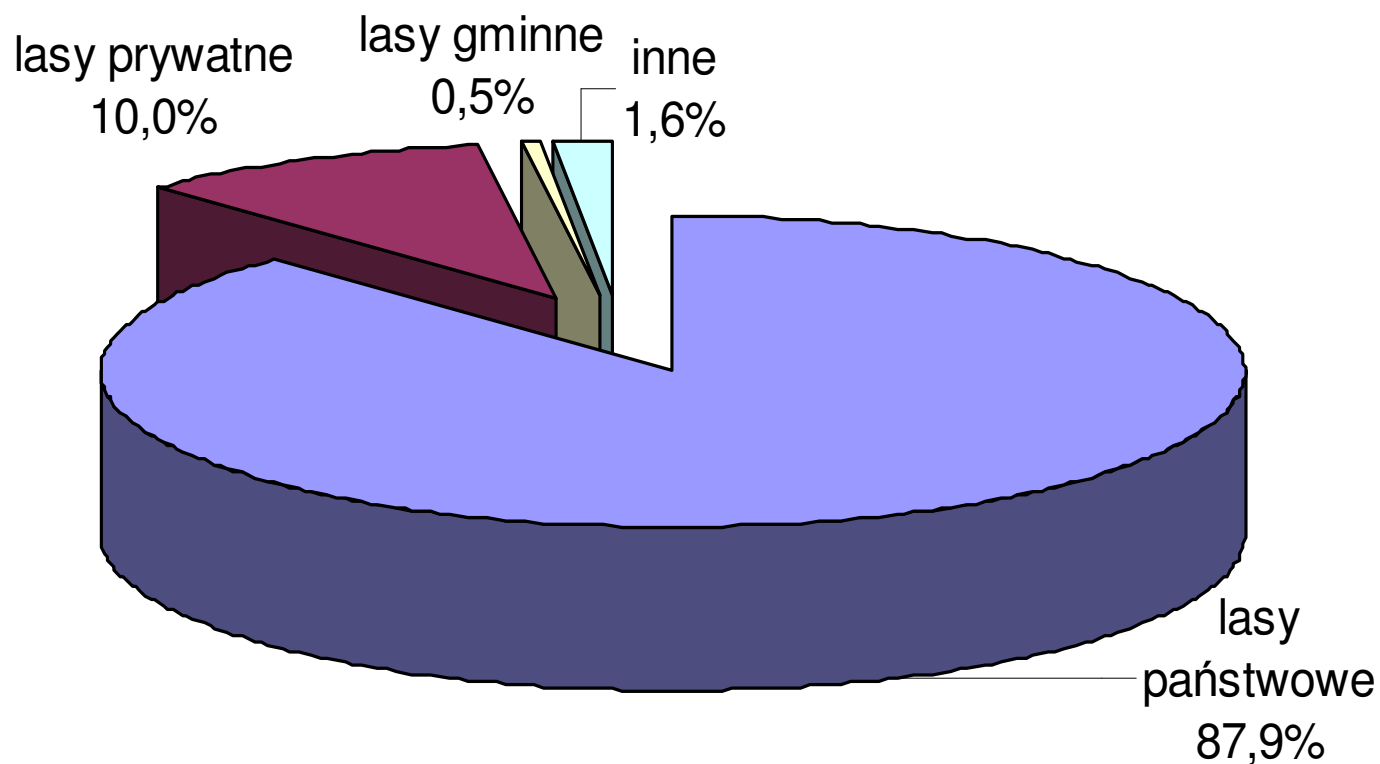

Emisje zanieczyszczeń ze spalania granulatu w porównaniu z innymi paliwami -pyły i węglowodory

*Potencjał surowca do produkcji
granulatu w województwie
pomorskim*

Podział obszarów leśnych województwa pomorskiego ze względu na właściciela

Roczne pozyskanie drewna wynosi
ogółem **1 753 300 m³**:

- w lasach państwowych: 1 697 000 m³,
- w pozostałych - 55 600 m³.

*Łączne roczne pozyskanie drewna opałowego
i tartaczego w lasach województwa
pomorskiego*

Lasy		Drewno opałowe [m ³]	Drobnica opałowa [m ³]	Drewno tartaczne [m ³]
państwowe	RDLP Gdańsk	61 300	39 800	383 600
	RDLP Szczecinek	38 000	49 000	374 000
	RDLP Toruń	4 800	9 600	73 400
Niepaństwowe		3 420	3 230	27 300
Razem		107 520	101 630	858 300

Przemysł drzewny w województwie pomorskim

- Tartaki
  - ♣ Gdański Przemysł Drzewny S.A., Gdańsk,
  - ♣ PPD „Poltatex” Sp. z o.o, Lębork,
  - ♣ SEEGER DACH, Sp. z o.o., Lebień.
- Fabryki mebli, płyt i okleiny.

Produkcja odpadów w tartakach

Przedsiębiorstwo	Przerób drewna [m ³]	Opał kawałkowy [m ³]		Trociny [m ³]	
		Zużycie własne	Sprzedaż	Zużycie własne	Sprzedaż
Gdański Przemysł Drzewny S.A.*	108 000	450	12 440	8 100	3 700
PPD Poltarex Sp. z o.o.	180 000		30 500	20 800	7 400
Seeger Dach Sp. z o.o.	160 000		24 000	18 000	6 000
Razem	448 000	450	66 940	46900	17 100

*dotyczy tartaków z województwa pomorskiego

Produkcja odpadów w tartakach-wnioski

- opał kawałkowy stanowi 12-17% (średnio-15%) przerobu drewna,
- trociny i wióry stanowią 11-16% (średnio 14,3%) przerobu drewna,
- zużycie na potrzeby własne 7,5-12% (średnio 10,5%) przerobu drewna.

Zagospodarowanie odpadów w tartakach

- 25%- zużycie na potrzeby własne, głównie trociny,
- Sprzedaż:
  - ♣ miejscowa ludność- odpady kawałkowe,
  - ♣ zakłady produkcyjni płyt- trociny i zrębki.

Zagospodarowanie odpadów drzewnych w tartaku przecierającym 40 000 m³ drewna

Rodzaj odpadów	Ilość [m ³]	Cena [zł/m ³]	Rodzaj zagospodarowania
Trociny	4 750	5-10	80%- spalanie 20%- sprzedaż dla ludności
Wióry	1 800	7-10	Sprzedaż dla fabryki płyt
Zrębki papiernicze	600	75	Sprzedaż do fabryki papieru
Zrębki defibracyjne	6 200	30	Sprzedaż do fabryki płyt
Odpady opałowe	950	50	Sprzedaż dla ludności
Kora	350	0	Odbiór przez ludność

*Analiza techniczno- ekonomiczna
inwestycji w przedsiębiorstwo
tworzone do produkcji granulatu*

Własności surowca i granulatu

<i>Lp.</i>	<i>Opis</i>	<i>Jednostki</i>	<i>Ilość</i>	
1.	granulat	t/h	2,5	8,5
2.	wilgotność	%	8	8
3.	zawartość wilgoci	t/h	0,2	0,68
4.	masa sucha	t/h	2,3	7,82
5.	objętość drewna litego	m ³ /h	5,75	19,55
6.	objętość nasypowa	m ³ /h	14,375	48,874
7.	granulat	t/rok	12 000	40 800
8.	objętość drewna litego	m ³ /rok	27 600	93 840
9.	objętość nasypowa	m ³ /rok	69 000	234 595

Zestawienie kosztów urządzeń

<i>Lp.</i>	<i>Opis</i>	<i>Cena [euro]</i>		
		<i>2,5 t/h</i>	<i>8,5 t/h</i>	
1.	Razem urządzenia	850 000	1 365 000	
2.	Razem budynki	60 000	120 000	
3.	Montaż	85 000	135 000	
	Razem	euro	995 000	1 620 000
		zł	3 500 000	5 670 000

Koszty produkcji (1)

<i>Lp.</i>	<i>Opis</i>	<i>Cena [zł]</i>	
		<i>2,5 t/h</i>	<i>8,5 t/h</i>
1.	Koszty pracownicze	250 000	500 000
2.	Koszty zarządu	100 000	150 000
3.	Części zapasowe i remonty	150 000	300 000
4.	Energia elektryczna	250 000	850 000
5.	Energia cieplna	700 000	2 400 000
6.	Surowiec (50 zł/t)	600 000	2 000 000
7.	Koszty finansowe (średnio)	120 000	300 000
	Razem	2 170 000	6 500 000

Analiza ekonomiczna (1)

Lp	Opis		2,5 t/h	8,5 t/h
1.	Przychód (250 zł/t)	zł	3 000 000	10 200 000
2.	Koszty	zł	2 170 000	6 500 000
3.	Amortyzacja	zł	350 000	560 000
4.	Zysk	zł	830 000	3 700 000
5.	Zysk po opodatkowaniu	zł	597 600	2 664 000
6.	PBT	lata	3,69	1,76

Porównanie cen nośników energii

	Cena [zł/t]	Wartość opałowa [GJ/t]	Cena jednostki energii [zł/GJ]
Granulat	350	18	19,5
Olej	1 600	41	39,0
Węgiel	450	28	16,0

Wnioski

1. Rynek odpadów drzewnych zdominowany jest przez fabryki płyt. Konkurowanie przez nowy podmiot gospodarczy ze skupującym od lat odpady drzewne fabrykami płyt skazane jest na niepowodzenie.
2. Tylko producenci odpadów drzewnych mają pewny dostęp do sortymentów surowca i uruchomienie produkcji granulatu powinno odbywać się przy ich udziale.
3. Produkcja granulatu jest opłacalna, gwarantuje szybki zwrot kapitału i pewne zyski.